

STOLPEN IN BALANS

FOTO: MART GROENTJES

Twee stolpen aan de Voert in Bergen.

Stolpen in het landschap van Noord-Holland. Boerderijen die in harmonie en balans met de omgeving het gezicht van deze provincie vormen. Eén van de nieuwe onderwerpen van de film 'Stolp in zicht' die binnenkort wordt uitgebracht. Diederik Aten en Wouter Reh (auteurs van het standaardwerk Zee van Land) geven commentaar op de wording en ontwikkeling van het landschap en de rol van de boerderij daarin. De stolp is vooral vanaf de 17e eeuwse droogmakerijen het beeldbepalend ijkpunt in het landschap gebleven; al vierhonderd jaar de drager van het economisch-agrarisch en cultuurhistorisch vormgegeven platteland. Met in die droogmakerijen alleen al meer dan 1.400 Noord-Hollandse piramides!

Balans van 2005

Nu 2006 begint is er het moment voor een andere balans: hoe staat de stolp er voor? De landbouw is sterker dan ooit in beweging, de stolp heeft allang afgedaan als agrarisch gebouw. Van de vier agrariërs zijn er drie gestopt; de vierde heeft in een aantal gevallen het bedrijf van de overige drie overgenomen. Vanwege schaalvergroting en nieuw beleid zijn er gebieden waar de landbouw marginaal geworden is, rond de uitdijende steden maar ook bijvoorbeeld in het kustgebied. Mede daarvoor verrommelt het landschap zienderogen.

Grote bollen- en paardenloodsen, kassenbouw, reusachtige windmolens, opzichtige woningbouw en skylinebederf door stedelijke hoogbouw doen de rest. Zij verstoren het ruimtelijk en landelijk gevoel en verdrucken de stolp tot een Madurodam-object.

Nieuwe stolpen, ander beleid

Opvallend in 2005 is het relatief grote aantal nieuwgebouwde (woon)stolpen. Deze zijn niet altijd ontkomen aan boerderettevorm en kaboutermaat maar er zijn ook prima voor-

BIJDRAGEN 2005 EN 2006

Degenen die nog niet in de gelegenheid waren om de jaarlijkse contributie over te maken verzoeken wij om de bijdrage van 2005 van € 15,- (meer mag, graag zelfs) alsnog over te maken op ons gironummer 338181 tnv Boerderijenstichting Noord-Holland, Bergen. Voor de bijdrage over 2006 zullen wij u, gelijk met het toezenden van de volgende Nieuwsbrief, vragen ons een machtiging af te geven tot automatische incasso. Dit om uw en onze administratie te vereenvoudigen en omdat het systeem van acceptgirokaarten op korte termijn een wijziging ondergaat. Daarover meer in Nieuwsbrief 45. ▲

beelden, in de traditionele vorm -zie pagina 13-15- (wanneer verschijnt er overigens een eigentijdse variant?). Dat bestaande stolpen nog steeds zonder veel poespas kunnen worden gesloopt -90% heeft geen beschermde status- is al eerder vermeld, maar het besef dat beleid in veel gevallen voor impulsen van behoud kan zorgen is groeiende. Om dat te ondersteunen ontwikkelt de Boerderijenstichting een project voor gemeenten, bedoeld als een blauwdruk voor boerderijbeleid.

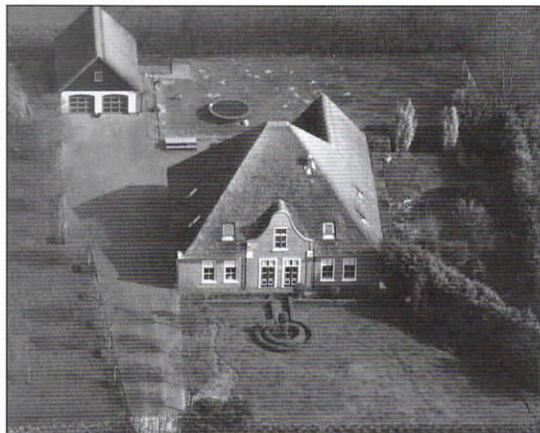
Ledenwinning

Zo'n 1.500 stolpbewoners zijn lid en daarmee Vriend van de stolp. In de categorie 'bekende Nederlanders' heeft ook wereldkampioen zwemmen Edith van Dijk bij ons aangetikt. De gemeente Noorder Koggenland bood haar een jaarlang gratis lidmaatschap aan omdat zij zich in een stolp te Benningbroek heeft gevestigd. Als we er van uitgaan dat er nog ruim 5.000 stolpen staan, moet het mogelijk zijn het aantal leden van nu minimaal te verdubbelen. Helpt u mee en breng nieuwe leden aan! In 2006 verschijnen vier Nieuwsbrieven. De eerstkomende in maart. Zie ook onze website www.boerderijenstichting.nl voor het laatste nieuws. Tot slot: wij wensen u met deze (vernieuwde) Nieuwsbrief een goed en stolpvriendelijk nieuw jaar! ▲

Boerderijbewoners in de gemeente Bergen die nog geen lid zijn, ontvangen deze Nieuwsbrief ook in de bus. Ter kennismaking met de activiteiten van de Boerderijenstichting. Wij hopen met als resultaat vele nieuwe Vrienden van de stolp! Deze actie zal in 2006 worden uitgebreid met ook andere plaatsen. ▲

INHOUD

- ▲ De toppen van de stolp
- ▲ Actie Ng voorkomt kaalslag
- ▲ Opnieuw plek voor darsdeuren
- ▲ Houtlust, een bijzondere boerderij
- ▲ Stolp-award naar Oterleek
- ▲ Binnenkijker
- ▲ Familie bouwt stijlvolle woonstolp
- ▲ Stolpen in het nieuws

Westbeemster

Jisperweg 129

Een plaatje van een geheel gerenoveerde stolpboerderij! Deze historische (origineel bouwjaar ca. 1612), ruim ingedeelde en sfeervolle boerderij is gelegen in het werelderfgoed De Beemster!! Op het perceel (4.700 m²) treft u naast de luxe woonboerderij (waarbij de authentieke details zijn behouden) een keurig verzorgde, onder architectuur aangelegde tuin aan alsmede een grote garage/schuur (ca. 415 m²).

De statige, diepe siertuin langs de zuidgevel is voorzien van diverse terrassen, prieeltjes, vijverpartijen en speelgelegenheden.

De mogelijkheid bestaat om een hoefslag/paardenbak te creëren, drainage is reeds aanwezig.

Aanvaarding in overleg.

Vraagprijs € 1.095.000,- k.k.

Tel. 0299 - 68 37 68
Middenweg 152 - Middenbeemster
www.trompgarantiemakelaars.nl

Noordbeemster

Middenweg 1

De statige boerderij "Hoeve Bamestra" gelegen aan de noordelijke rand van de Beemster, omgeven door landelijke vrijheid en rijk aan authentieke details, straalt sfeer uit en biedt boerderij waardig wooncomfort. Een fraaie toegangsdam met sierhekwerk vormt de entree naar het 5.610 vierkante meter tellende perceel, waarbij de rietgedekte hoeve met staartdeel mooi op het midden van de kavel is gesitueerd en de royale achtertuin met aangrenzende weide borg staat voor landelijke rust en privacy.

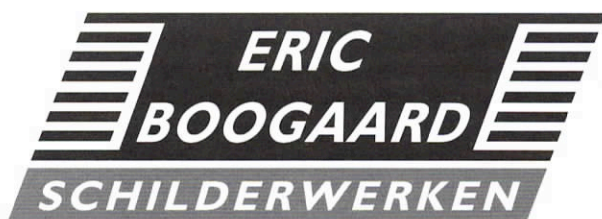
Gun uw zelf een waardige blik op een stukje Beemster geschiedenis in optima forma. U zult verrast zijn over de warme uitstraling en de vele gebruiksmogelijkheden van dit fantastische object!!!

Aanvaarding in overleg.

Vraagprijs € 865.000,- k.k.

Tel. 0299 - 68 37 68
Middenweg 152 - Middenbeemster
www.trompgarantiemakelaars.nl

BINNEN- EN BUITENSCHILDERWERK
DIVERSE (SPECIALE) WANDAFWERKINGEN
GLASZETWERK
HOUTREPARATIE
PLANMATIG ONDERHOUD EN KLEURADVIES

ERKEND LEERBEDRIJF

Pissarrohof 31, 1628 XG Hoorn

T 0229 273009, F 0229 264484, M 06 53 87 96 20, E-mail: e.boogaard@quicknet.nl

Heeft u bouwplannen?

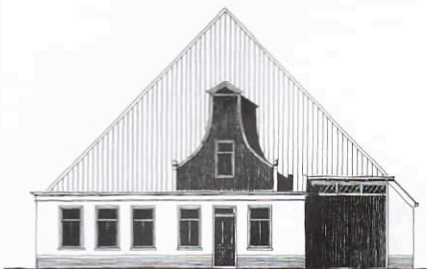
Bouwer van burger- en utiliteitsbouw, restauratie, renovatie, onderhoudswerken en projectontwikkeling.

Akerbouw b.v.
Geesterweg 6a
1911 NB Uitgeest
0251-315817

Nederlands Verbond
van Ondernemers
in de Bouwnijverheid

vierkant achter uw stolp
architectenburo ir henri leloup bv

warder 132 1473 ph warder
tel. 0299 - 401 380
www.leloup.nl

DE TOPPEN VAN DE STOLP

'De toppen midden op de stolp zijn wel degelijk makelaars en geen pironnen.'
Aldus Jaap de Vries, wijzend op de twee vierkante witgeschilderde blokjes boven op het dak van zijn forse stolp in Westbeemster. Voer- en vaktaal van stolpologen?

Op onze excursie langs stolpen met medewerkers van de Stichting Historisch Boerderijonderzoek kom je die gevelbekroningen (soms één, vaker twee) op stolp-pannedaken tegen, vooral in Beemster, Starnmeer en Waterland, niet of nauwelijks in andere gebieden. In verschillende uitvoeringen: houten paaltjes of blokjes, vaak met een plat dakje, soms met een sierlijk, puntig dakje van loodbeslag of keramisch uitgevoerd in de vorm van kegel met bolletje. Daarbovenop ook nog wel eens windwijzer. Op het erf van Jaap de Vries ontspon zich tussen boerderijkenners enige discussie: 'het zijn ventilatiekanaaltjes' volgens de een; 'het zijn pironnen' volgens een ander. Het verklarend woordenboek van bouwkundige termen van Haslingshuis en Janse biedt wegwijs:

Piron. Een uit loden of uit klei gebakken afdekking op een boven het dak uitstekende koningsstijl, doorgaans versierd.

Koningsstijl. Een makelaar waarin de hoekkepers samenkomen.

Hoekkeper. Kap-onderdeel dat zich bevindt op de snijlijn van twee dakvlakken die elkaar onder een uitspringende hoek snijden.

Makelaar. Middenstijl van een kapspant waarin de hoekkeper samenkomen; de makelaar aan de gevelzijde wordt soms verlengd en van een spitse topversiering voorzien, al of niet met lood bekleed en met een piron die zelf ook wel makelaar genoemd wordt. (Ook: decoratieve bekroning van een houten geveltop -de veel voorkomende versierde houten plank tussen windveren en waterborden aan de topgevel van o.a. stolpen-).

Conclusie: de blokjes zijn makelaars; de kapjes zijn pironnen en ventilatie alleen als de blokjes met sleuven zijn uitgevoerd. Maar waarom zie je deze bouwkundige buitenisigheden alleen in de ruime regio Waterland? (reacties graag naar het secretariaat). ▲

Foto boven: dakmakelaars in Purmerland.

Foto onder: dakmakelaars in Westbeemster.

FOTO: E. PORDON-VAN BUIJEN

FOTO: MART GROENTJES

ACTIE N9 VOORKOMT KAALSLAG

FOTO: FOTOSTUDIO WICK NATZJIL

Actie van de Boerderijstichting in 1998.

In 1998 bleken zes stolpen aan de N9, aan de Kanaaldijk in Bergen, op de nominatie te staan om gesloopt te worden. De reconstructie van de rijksweg met aanleg van een parallelweg waren de aanleiding om de boerderijen van de kaart te vegen. Negen stolpen noordelijker, richting Zijpe, hadden al het loodje

gelegd zonder dat er van enige cultuurhistorische danwel landschappelijke afweging sprake was geweest. De Boerderijstichting besloot, na overleg met bewoners, actie te voeren om het naderend onheil te keren. Een publiciteitsactie haalde landelijke tv en overige media en leidde tot publieke en politieke commotie.

Na onze ingediende bezwaren was er geregeld contact met wegbeheerder Rijkswaterstaat waar onze argumenten voor behoud van het karakteristieke stolpenlint gaandeweg serieuze aandacht kreeg. De plannen werden aangepast en om 'eilandvorming' bij verschuiving van de parallelweg te voorkomen gingen deze in de richting van herbouw, in het land achter de bestaande boerderijen. Maar de gemeente Bergen had enkele jaren nodig om de aanvankelijke weerstand van bouwen in een landelijk gebied te overwinnen. Na verdere plaanpassing, waarbij onze bouwkundige adviezen werden ingepast, stemde de gemeenteraad recentelijk, op 18 oktober, in met het beeldkwaliteitsplan voor de herinrichting van de

gronden langs de N9; de 'vrijstellingsprocedure herinrichting percelen Kanaaldijk te Bergen'.

Nieuw lint

Het betekent dat de boerderijen worden herbouwd waarbij in enkele gevallen onderdelen van de bestaande constructie worden hergebruikt maar ook dat volledige nieuwbouw plaats gaat vinden in combinatie met een beplantingsplan. Van de boerderijen in het lint zijn er inmiddels vier gesloopt (één al in 1991; twee werden herbouwd aan achtergelegen dijk en in de afgelopen zomer ging nog een stolp tegen de vlakte); de overige vier volgen binnenkort.

Behoud van de stolpen was voor ons het uitgangspunt. Met de aanpassingen van eerdere plannen waarbij het gebied met z'n waardevolle boerderijenlint zou veranderen in complete kaalslag en de her- en nieuwgebouwde boerderijen nu het beeldbepalende lint zullen continueren is de Boerderijstichting zeer content. Dat zijn, zo blijkt, ook de bewoners, Rijkswaterstaat en de gemeente. ▲

Goede voornemens voor 2006!

- verbouw
- nieuwbouw

advies, ontwerp en complete uitvoering

Maarten Koning
0229 - 540 996

www.maarten-koning.nl

BOUWKUNDIG ONTWERP-
EN TEKENBUREAU
KONING B.V.

*Sinds 1924 een
begrip in de regio*

S I J M

RIETDEKKERSBEDRIJF

DORPSSTRAAT 179 1689 GB ZWAAG
TELEFOON: 0229 - 262140 FAX: 0229 - 581108

Bouwbedrijf

G.J. Rotteveel & Zn. v.o.f.

AANNEMERS B. & U.

*Voor alle
bouwwerken
op en om
het boerenerf.*

ZUIDERVAART 133, 1847 LK ZUID SCHERMER
TELEFOON 072 - 5044256, FAX 072 - 5044513

STUKADOORSBEDRIJF

G.A. den Nijs

- Sierpleisterwerk
- Lijstwerk
- Gevelisolatie
- NOA erkend stukadoor

Laanenderweg 51a, 1812 PW Alkmaar
t. 072 5401470, f. 072 5405637, m. 06 55370131

Bel De Houtarts!

VAN LIEROP
Impregneerbedrijven B.V.

Ruim 40 jaar gespecialiseerd in:

- Onderzoek op houtaantasting
- Bestrijding houtworm, huisboktor en bonte knaagkever
- Zwamsanerig op hout en muurwerk
- Constructief herstel van verzwakte balkeinden en houtconstructies met epoxytechnieken
- Verkoop van producten voor vakman en doe-het-zelver
- KOMO, ISO 9001, VCA* gecertificeerd en lid NVO

HEERHUGOWAARD NIJVERHEIDSPLEIN 7 (072) 574 18 56 www.vanlierop.nl

Ontwerp en uitvoeren van
interieurbetimmeringen
voor boerderijen en landelijk gelegen
woningen zoals:

KEUKENS
SCHOUWEN
KASTEN
BEDSTEEWANDEN

gespecialiseerd in stijlen vanaf
de 17^e tot en met begin 20^e eeuw.

de Zinger

Traditionele stijlinterieurs

Dealer van **FARROW & BALL**
verven voor restauratie en decoratie.
Vele authentieke kleuren voor binnen
en buiten. Gratis kleurenkaart, ook
telefonisch te bestellen.

Verkoop van antieke bouwmaterialen
zoals:

DEUREN
SCHOUWEN
WAND- EN VLOERTEGELS
HANG- EN SLUITWERK
DAKPANNEN
DEURROOSTERS
LEVENSBOEMEN

en nog heel veel meer

Toonkamer en opslag: Noorddijk 18, Noordbeemster. Telefoon 0299 690273, info@dezinger.nl, www.dezinger.nl
Geopend: dinsdag t/m zaterdag van 11.00 tot 17.00 uur.

OPNIEUW PLEK VOOR DARSDEUREN

Tien jaar geleden kocht de familie Bosschaart een kleine stolp in de binnenduinrand van Bakkum. Het stolpje dateert van voor 1800 en is uit een smalle beurs gebouwd. Het boeren op arme zandgrond leverde kennelijk slechts een karige verdienste op. In de eenvoudige constructie van de boerderij zijn waarschijnlijk om deze reden regelmatig tweedehands houten onderdelen verwerkt, aangevuld met hout dat - zo dicht bij de kust - van een strandjutterijtje afkomstig moet zijn.

Net als de meeste andere stolpen van het normaaltype, is ook deze stolp aanvankelijk slechts aan de voorzijde bewoond geweest. Achter de inrichting naar een (hoogstwaarschijnlijk) gemengd bedrijf met lange regel, korte regel en dars. Deze indeling was niet meer bestaand toen de stolp door de familie werd gekocht. De stolp was al geheel voor (dubbele) bewoning ingericht. Het interieur had om die reden al een moderniseringslag ondergaan. De vorm van het exterieur is echter grotendeels oorspronkelijk gebleven en heeft - net als de binnenkant - een eenvoudig karakter. Omdat de boerderij alleen een achteringang had, is er in een eerder stadium een passende voordeur gekomen.

Drielicht wordt weer darsdeur

De achtergevel bevond zich bij aankoop echter in een staat die verre van origineel was. Midden vorige eeuw zijn er voor het destijds nieuwe gebruik van dubbele bewoning moderne

drielichten (raamkozijnen) in de achtergevel geplaatst en verviel de plek van de darsdeuren. Vrij direct na het betrekken van de stolp door familie Bosschaart, veranderde de indeling van de begane grond. De oude keuken werd werkplaats annex magazijn, want in zo'n oude stolp valt veel (eigenhandig) te verbouwen.

Na jaren van verbouwen heeft deze werkplaats een nieuwe bestemming gekregen en is nu in gebruik als kantoor en hobbyruimte op de plaats waar eens de dars was. Oude foto's van de voormalige bewoners bevestigden dat. Op de plek van de oorspronkelijke darsdeuren was een drielicht aangebracht en was tevens de zo karakteristiek inspringende hoek ter plaatse verdwenen door de muren van de gevels te verlengen.

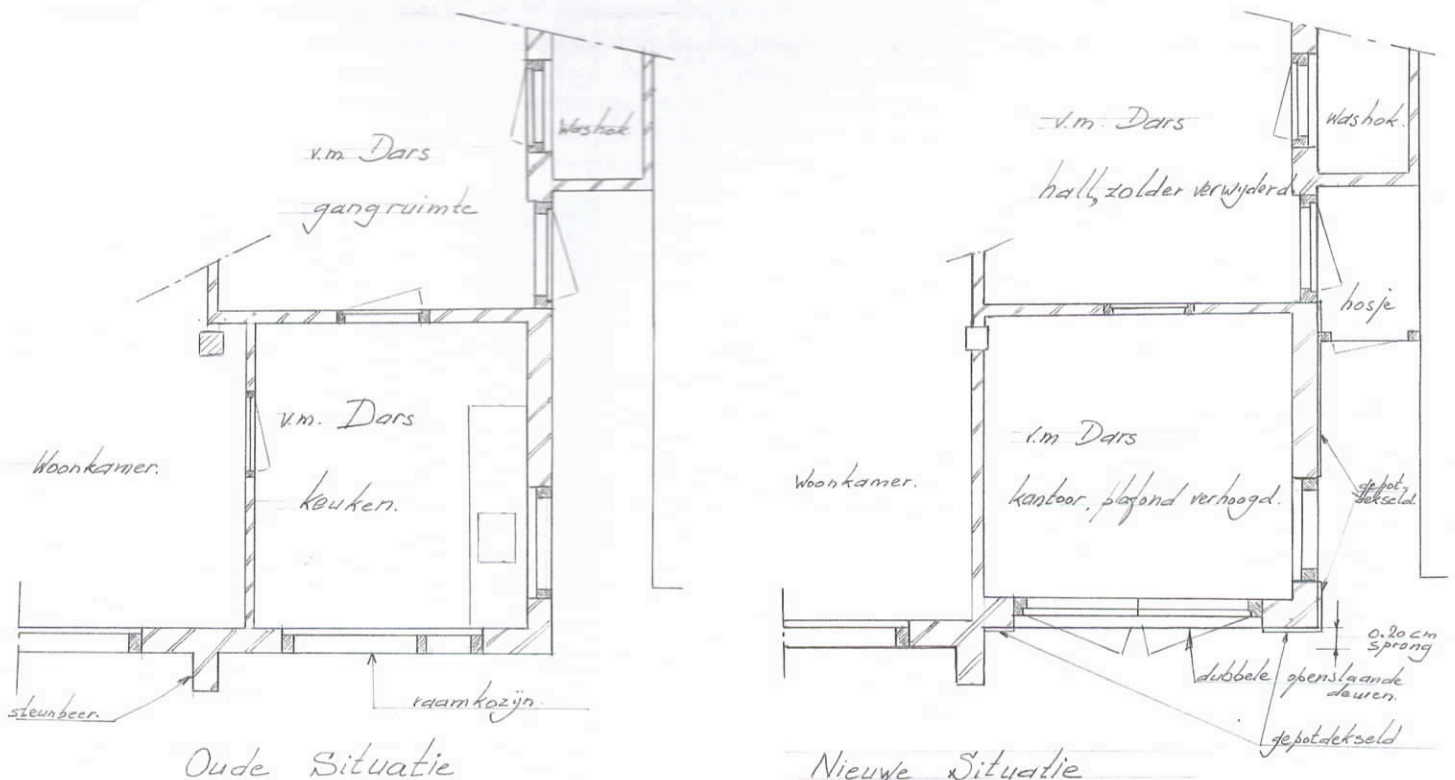
Dat laatste gegeven was voor de familie de inspiratie om dat deel van de achtergevel weer deels aan te passen aan de oorspronke-

lijke indeling en plattegrond. Uiteraard afgestemd op de woonwensen van de huidige bewoners.

Nieuwe situatie

De nieuwe darsdeuren zijn net als vroeger naar achter geplaatst, niet over een breedte van vier dakpannen, maar om niet al te veel binnenruimte te verliezen, over een breedte van twee dakpannen. Een compromis tussen woonwensen en het terugbrengen van de oorspronkelijke staat. Het mes snijdt hier aan twee kanten, buiten een inspringende hoek van 20 cm waardoor het karakteristieke bouwelement weer zichtbaar is geworden en zonder al te groot verlies aan binnenruimte.

De nieuwe deuren zijn uitgevoerd in hout met een van roeden voorzien glaspaneel en is zelf vervaardigd. Het maken van het kozijn is uitbesteed. Omdat de maatvoering niet standaard is, waren er grote verschillen (tot 100%) in de uitgebrachte offertes. Een en ander vergde daarom nogal wat zoek-, reken- en puzzelwerk, maar uiteindelijk is het karwei met de hulp van twee vakbekwame timmerlieden in een week geklaard. Kosten ongeveer € 7.000,-. De afwerking van onder andere de aansluitingen op de bestaande gevels met gepotdekselde delen was tenslotte in handen van de trotse bewoners zelf. ▲

HOUTLUST, EEN BIJZONDERE BOERDERIJ

TEKENINGEN: FRANS COMMANDEUR

Houtlust, zoals de naam luidt van de boerderij De Hout 26 in Hem, gemeente Venhuizen (langs de provinciale weg Hoorn-Enkhuizen) is helaas geen schim meer van wat deze ooit was: een echte, statige stolp, gebouwd omstreeks 1750. De herinneringen eraan blijven bestaan.

Zo woonde Jan Commandeur hier van 1934 tot 1980 en heeft uit overlevering verhalen opgetekend die een vrij duidelijk beeld schetsen over hoe de boerderij en het erf zo'n honderd jaar geleden er uit heeft gezien. Het adres was vroeger ook Oosterhout 7, gemeente Hoogkarspel en daarvoor Den Hout D29, gemeente Hoogkarspel.

Een mooie situering

De toegang tot het erf was in vroeger jaren via een houten brug met een hoge houten poort waarop links de naam 'Hout' en rechts de naam 'Lust'. De leuningen van de brug waren naar buiten gekeerd waarop halverwege een zitje. Het straatje naar de dors was van gele steentjes, doorlopend langs de dors en naar rechts doorlopend tot en met de schuur. We benaderen de boerderij via dit gele straatje langs de dors en treden binnen door de 2-delige deur. Boven de deur een bovenlicht met hierin als versiering een paardje. Binnenkomend betrad men de stal met rechts een open ruimte met stookhaard. Deze ruimte werd zomers ook als leefruimte gebruikt. De haard is later dichtgemetseld en daarvoor heeft een schilderij gehangen van de boerderij zoals die in het begin van de 19^e eeuw geweest moet zijn: de lindebomen ca. 30 cm dik, met op de houten poort de naam van de boerderij: Houtlust. Deze naam is door de familie Commandeur later voorop de erker gezet waarmee de naam van de boerderij bewaard is gebleven. Onder het schilderij een spreuk: 'Hij die met verachting op de landman neder-

ziet, miskent het voorgeslacht, erkent God's wijsheid niet'.

Westfries interieur

De lengte van de stal was ongeveer 22 meter met plaats op de lange regel voor 20 koeien. Links in het verlengde van de dors plaats voor 5 pinken. Doorlopend naar links de hooiberg met halverwege het hooischot een put van ongeveer 70 x 70 cm waarin vroeger een pomp moet hebben gestaan om de koeien van water te voorzien.

Voorin de stal bevond zich een open ruimte waar zomers werd gewoond. In deze ruimte bevond zich een grote schouw, waarvoor een haardje of kachelkje kon worden gezet. De schouw zelf was betegeld met in het midden een grote bloemenvaas motief en links een boer met paard en rechts een boerin met koe. Verder geheel links een bedstee in de hooiberg gebouwd. Later is deze ruimte dichtgebouwd met op de voorste twee koestallen een slaapkamertje. De vier koeienplaatsen zijn naar de schuur verhuisd.

Het volgende vertrek is de zogenaamde winterkamer. Hierin bevond zich links om de hoek een grote ronde schouw, de zogenaamde smuiger. Deze was betegeld met afbeeldingen van bijbelse voorstellingen.

De kamer had glad houten, bruine wanden. Links twee brede hang- en legkasten, in de hooiberg gebouwd.

Rechts een groot (anderhalfs) raam en aan de overzijde twee bedsteden met hieronder de kelder. Deze kelder was te betreden via de doorloop naar het volgende vertrek. Deze kamer was de zogenaamde groene kamer en weer voorzien van een anderhalfs raam. In deze ruimte bevond zich de rouw- en trouwdeur. Voor het raam moet vroeger een tuigenkamertje zijn geweest. In andere gelijkwaardige boerderijen bevond zich dit ook op deze plaats.

De naastliggende ruimte was de zogenaamde 'alkoof', met links of recht een bedstee, de linkse weer in de hooiberg gebouwd. De aangrenzende vertrekken waren afgesloten met een glazen deur. Dit vertrek had een afmeting van ongeveer 2 meter lang en 3,5 meter breed.

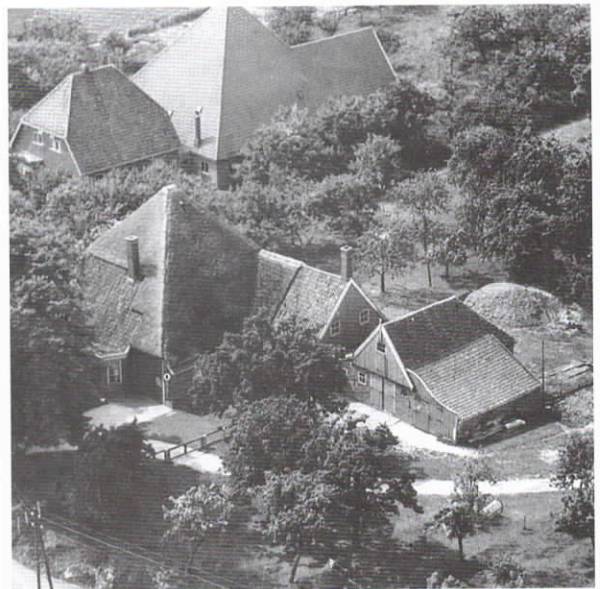

FOTO: ARCHIEF

Pronkkamer en staltje

Het volgende vertrek was het zogenaamde 'voris', het voorhuis of de pronkkamer (ook wel 'voores' gespeld). Hierin had feitelijk alleen de boerin toegang. Zij toonde hier op hoogtijdagen aan haar beste vriendinnen haar mooiste meubelen en linnengoed. Deze kamer was met zwaar behang bekleed met aan de hooibergzijde een donkere marmeren schouw met daarboven een schilderij met bijbels tafereel, voorstellende Daniël in de Leeuwenkuil. Hieronder stond de volgende spreuk geschreven: 'Hij die op God vertrouwd en Jezus kiest tot Heer, wordt altijd welbewaard, hoe of zij het lot ook keer'. De pronkkamer had aan de voorzijde een grote erker met vier enkelvoudige ramen.

Door een dubbele deur was er toegang tot de dars waarin de tilbury en de bakwagen hun plaats hadden. Vanzelfsprekend afgedekt met een zeil voor bescherming tegen stof en vuil. Lopende links naar achter betrad men weer de stal achter de 5 pinken. Zo kon men de hele boerderij van binnen rond doorlopen. Dit werd echter nooit gedaan omdat, zoals gezegd, het 'voris' alleen betreden mocht worden door de boerin.

We lopen de stal weer in, links naar achteren, terug naar de haard in de ruimte tussen de schuur en de stal. In deze ruimte werd gekookt, geleeft en gewassen. In de dertiger jaren was op de muur van het 'staltje' een plank geplaatst met hierop 5 of 6 emmertjes. Deze werden 's ochtends gevuld met melk en dan door de burens opgehaald; ieder wist zijn of haar eigen emmertje op de eigen plaats.

De schuur daarnaast had een voor de helft bestrate vloer. Hierin plaats voor de paardenstallen, ook voor het paard of paarden van gasten en eventueel de stier.

's Zomers werden hier kaas en boter bereid. Een oude buurman, Dorus Konijn, wist zich nog te herinneren dat achter in de schuur een houten put was voor de gier. Deze put was afgedekt met een houten vloer waarop de kaastobbe stond. De put had onder de grond een gemetselde boog en was verbonden met een open grondput, buiten achter de schuur. Later is er schuin achter de schuur een gierkelder met mestplaat gebouwd.

Aangebouwd aan de zijkant van de schuur was nog een wagenloods, later in gebruik voor de hooimachines: de hark, hooischudder, zwad- en wiermakers en de maaimachine.

De boomgaard

Houtlust had een grote boomgaard, of boogerd, ongeveer zo'n hectare groot. Het gehele erf moet een oppervlakte hebben gehad van zo'n anderhalve hectare.

De boomgaard was verdeeld in tweeën.

Achter de boerderij bevond zich de smalle of kleine boomgaard, zo ongeveer 30 meter breed en langer doorlopend naar achter toe.

De boomgaard was afgescheiden van het land met een smalle binnensloot.

De grote boomgaard lag meer naast de boerderij en was ongeveer anderhalf keer zo groot.

Op deze boomgaard stonden nog twee schuren, één midden op het erf en één op de scheiding van het erf en de melkbon. De eerste schuur was in gebruik als varkensschuur en had aan de noordzijde twee uitlopen voor de dieren.

De schuur had aan de zijkant nog een uitbouw

die dienst deed als schaphenhok. De andere schuur, het 'zwarte boetje', was van hout met aan de zij- en achterkant een stenen muur van 1 meter hoog. Voorin de buitenwand bevonden zich voerbakken met een houten klep. Deze schuur deed ook dienst als varkensschuur en had aan de achterzijde twee openingen waardoor de varkens toegang hadden tot het melkbon.

In de boomgaard bevonden zich diverse soorten fruitbomen in verschillende rassen. Hieronder een opsomming van deze soorten, sommige nog bekend, andere al zeer oud:

Peren

- 1 Advocaats peer
- 2 Beurre de Mérode
- 3 Boerengroenen
- 4 Bonne Loise d' Avranches
- 5 Clapp's Favourite
- 6 Dirkjespeer
- 7 Franse suiker (suikerpeer)
- 8 Janbaas
- 9 Juttepeer

10 Kruidenierspeer

11 Maagdenpeer

12 Nouveau Poiteau

13 Oktoberjutten

14 Sint Germain

15 Zomerlouwjtje (meneeltje)

Stoofperen

16 Giezer Wildeman

17 Graziool

18 Saint Rémy

19 Winterjannen (kleipeer)

Appels

20 Brabantse Bellefleur

21 Gelderse Bellefleur

22 Schone van Boskoop (Goudreinet)

23 Groninger kroon

24 Present van Engeland

25 Zigeunerin

26 Zoete Ermgaarde

27 Zure blesjes

Pruimen

28 Blauwe kwets

29 Boerenblauwe

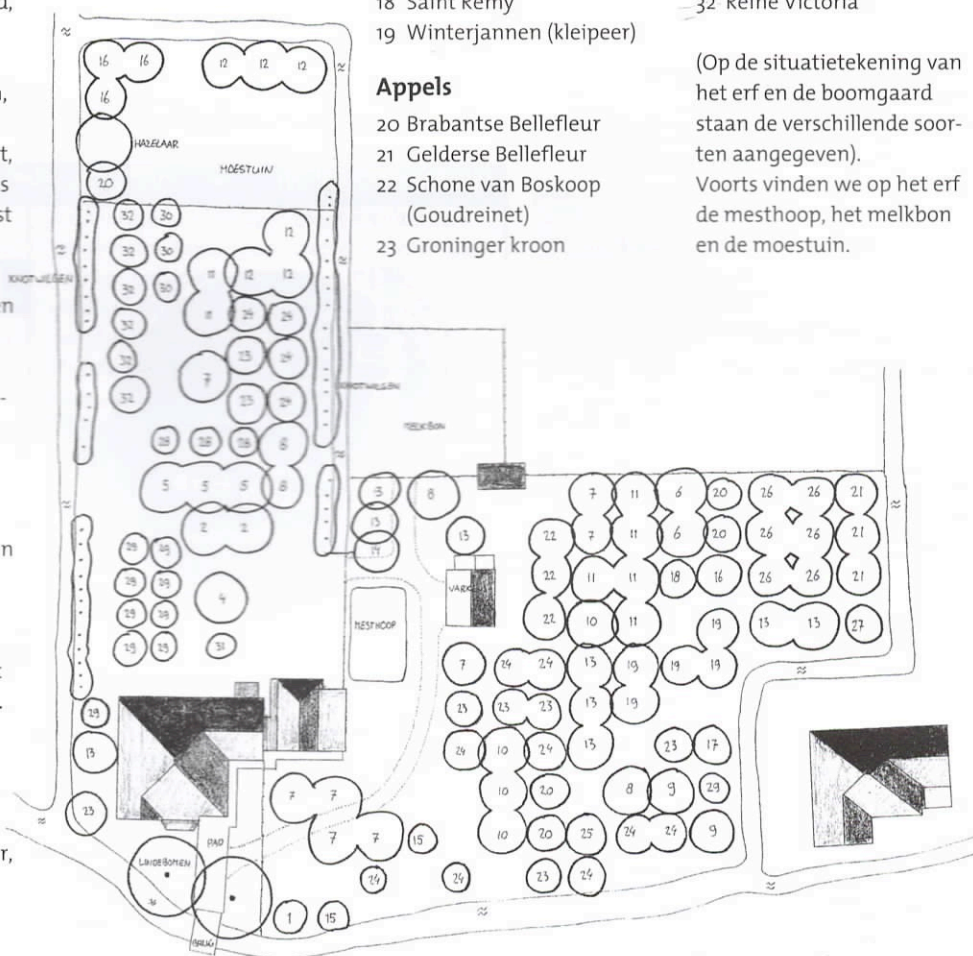
30 Gele pruim

31 Kroosjespruim

32 Reine Victoria

(Op de situatietekening van het erf en de boomgaard staan de verschillende soorten aangegeven).

Voorts vinden we op het erf de mesthoop, het melkbon en de moestuin.

Alle gegevens in dit artikel zijn beschikbaar gesteld door Jan Commandeur, zowel vanaf oude foto's als uit zijn fabelachtige, bijna fotografische geheugen.

Frans Commandeur

Onderlinge Verzekeringsmaatschappij De Veenhoop

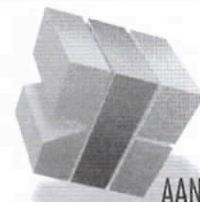

Hoornseweg 2
1687 ND WOGNUM
telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steenriet vanaf € 1,85 ‰

NVOB

AANNEMERSBEDRIJF
BRAAK-BEEMSTER BV

Utiliteitsbouw • Bungalows • Bouwadvies
Verbouwingen • Onderhoud/Reparaties

Postbus 70, 1462 ZH Middenbeemster
Tel. 0299-681436/683201 - Fax 0299-683945

ipsis

creatieve marketing & crm

marketingstrategie

grafische vormgeving

marketingcommunicatie

internetoptimalisatie

customer relationship management

De Corantijn 27f, 1689 AN Zwaag
t 0229 27 27 00, f 0229 29 92 00
e info@ipsis.nl, i www.ipsis.nl

Houtaantasting?

HOUTWORM
BOKTOR
BONTEKNAAGKEVER

ATTACK[®]

DIERPLAAGBESTRIJDING

EFFECTIEVE BESTRIJDING MET GARANTIE • ISO 9001:2000 GECERTIFICEERD
40 JAAR GESPECIALISEERD IN HET BESTRIJDEN VAN HOUTAANTASTERS, ZWAMMEN EN VOGELWERING

BEL GRATIS NOORD-HOLLAND: **0800-0242000**

WWW.ATTACK.NL • VCA-GECERTIFICEERD • WWW.ATTACK.NL

ARNOLD'S BOUWMATERIALEN

in- en verkoop oude bouwmaterialen

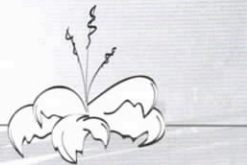
met name:

oude handvorm metselstenen
(Waal-, Vecht- en Rijnformaat),
plavuizen, tegels,
oude straatklinkers, etc.

Corr.adres: Magnusstraat 19, 1741 GP Schagen
Tel/fax: 0224 - 21 72 11 Mobiel: 06 - 53 85 88 66
Opslag: Nijverheidsweg 14 Schagerbrug

Frans Commandeur

Tuinontwerpen

Wij vinden dat u het buiten
net zo goed moet hebben als binnen

- ontwerp en advies
- projectbegeleiding
- aanleg en onderhoud
- (authentieke) boerenerven

Bernhardstraat 23, 1616 BH Hoogkarspel • tel: 0228-567263 • fax: 0228-567283 • mobiel: 06-51207915 • www.franscommandeur.nl

STOLP-AWARD NAAR OTERLEEK

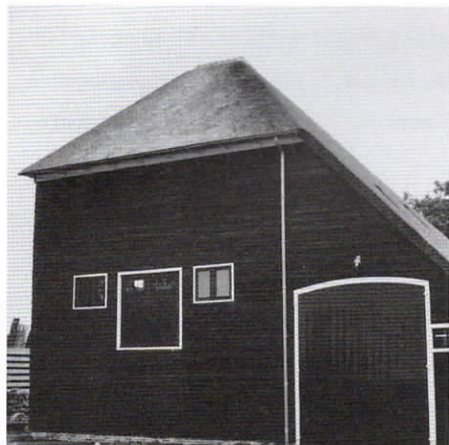

FOTO: MART GROENTJES

diepe kelder onder een deel van het pand. De achterdeur geeft via weer een trap en het erf toegang tot de gerestaureerde stolpschuur. Een tweede schuur die woning en schuur oorspronkelijk met elkaar verbond is in de loop van de tijd verdwenen.

Burgemeester-boer

Simon Bak en Jannetje Hoek waren rond 1860 de eerste bewoners. Als notaris, burgemeester en boer had Bak een voor die tijd zo gebruikelijke combinatie van banen. Boer zijn, was destijds een beroep van aanzien met grote maatschappelijke mogelijkheden. De notariswoning was het decorstuk aan de weg voor het uiterst functionele boerenbedrijf op het achtererf. Een combinatie die het goed deed in een dorps omgeving.

De restauratie van de stolpschuur is door De Wolf aanvankelijk zelf uitgevoerd, nadat plannen voor sloop en verkleinen na intern beraad van de hand waren geweest. De herbouw kwam tot stand na raad van wijze mannen en advies van de heer Piet Pretz van de Boerderijstichting. Men vond het van belang dat de restauratie binnen een jaar moest zijn afgerond. De feitelijke start bestond uit het tot de nok van het 11 meter hoge dak inbouwen van een steiger, zodat met het vervangen van de dakspanten en de schoren kon worden begonnen. De constructie van het vierkant was in orde op een verrotte dekbalk na, die jarenlang door een gat in het dak was ingewaterd. Halverwege is voor de voortgang toch een aannemer ingeschakeld, firma Schaaf uit Alkmaar, om het zogenaamde opgaande werk (muren, houten wegen, kozijnen, deuren) af te ronden. Anders kon het schema beslist niet gehaald worden. Rietdekker Molenaar uit Bergen dekte het puntdak in acht werkdagen met een nieuw rieten dak. Bij het verwijderen van het oude riet kwam een loodslabje te voorschijn met de inscriptie: J. Korver, 1899!

Gered

De Wolf en Gallmann zijn trots op hun herbouwde stolpschuur met twee rechte wanden. Het is voor hen een ruim pakhuis met een grote werkplaats op de begane grond. Livia: "Uit het keukenraam is het een waar genoegen om naar de stolpschuur te kijken en van mensen in het dorp horen we vaak complimenten. Van iemand kregen we zelfs een foto van de oude situatie uit ongeveer 1930". Ook De Wolf is content: "De controle op de bouw viel me erg tegen, maar uiteindelijk is het een goede investering geworden, ook met het oog op de toekomst. Met een grondmaat van 11 bij 12

meter is het een ruime en handige schuur geworden, waar ik elke dag plezier van heb. Ik ben er hartstikke blij mee, ik geniet van dat ding en het is een sieraad voor het dorp! Toch?" De Boerderijstichting beaamt dat en belooft de redding van deze stolpschuur met een Stolpaward, uitgereikt door burgemeester Sander Schelberg van de gemeente Schermer. ▲

Foto boven: situatie in ca. 1930, de stolp rechts van Dorpsstraat 3 is gesloopt.

FOTO'S: JULES DE WOLF

Naar Oterleek gaat een Stolp-award voor het zorgvuldig restaureren van een onvolledige stolpschuur achter de karakteristieke en statige notariswoning aan de Dorpsstraat 3. Jules de Wolf en Livia Gallmann zetten na de aankoop hun tanden het eerst in de herbouw van de zeer vervallen stolpschuur op het achtererf. Daarmee verrijkten zij niet alleen de skyline van het dorp, maar herstelden zij tevens de samenhang in een bijna verdwenen agrarisch ensemble en herstelden zij en passant de herinnering aan bijna vergeten dorps boerenbedrijvigheid.

Bijzonder agrarisch ensemble

De Wolf en Gallmann vielen als een baksteen voor het te koop staande huis aan de Oterleker Dorpsstraat. De aanblik van de sterk vervallen stolpschuur deed beiden echter bijna rechtsomkeer maken. Na een moment van bezinning zagen ze toch de bijzondere waarde van de in hun ogen merkwaardige combinatie van voornamelijk notariswoning en achtergelegen bouwvallige stolpschuur. Een moment dat uiteindelijk heeft geleid tot herstel en behoud van een stuk karakteristieke landelijke bouwkunst binnen de grenzen van een (West-Fries) dorp. De betreffende notariswoning staat aan het zuidelijk begin van de Dorpsstraat bijna direct aan de omringdijk, in de schaduw haast van korenmolen 'De Otter'. De woning is fors bemeten en heeft door de hoge voorgevel met dubbele voordeur en hardstenen trap een voornamelijk statige uitstraling. Binnen is die voornaamheid doorgezet en nog grotendeels intact. Een centrale hal en een middengang verdeelt het pand in twee gelijke delen. Hal, gang, woonkeuken en kamers hebben hoge plafonds met veel houten delen en weelderige decoratie, zoals het lijstwerk, de binnenluiken, de binnendeuren, de plafonds en de schoorsteenmantels. Er is een grote en

B I N N E N

In deze Nieuwsbrief de derde van een reeks artikelen die de lezers meevoeren naar het interieur van stolpen. Zijn de variaties aan de buitenzijde al groot; die van de binnenkant zijn eindeloos. De kunst is persoonlijke smaak, woonwensen en authentiek karakter zodanig te combineren dat de authenticiteit niet verloren gaat. De stolp waar wij voor deze Binnenkijker welkom waren staat in Middenbeemster.

FOTO'S: ASTRID VAN SEIJEN

De stolp met de naam De Meerwaarde dateert van 1859. Vóór dit jaartal heeft op deze plek al een boerderij gestaan. De huidige bewoners waren beroepsmatig gevraagd voor advies bij deze stolp die te koop stond. Gepakt door de oorspronkelijkheid van deze forse stolp en de dreiging van renovatie (met in hun ogen) foute materialen zoals marmer en gouden kranen, werd besloten deze stolp zelf te kopen.

Alleen het voorste deel van de stolp, achter de voorgevel, was bewoond, alle andere vertrekken waren nog in de agrarische situatie. De lange regel en korte regel waren mooie schoon achtergelaten door de boer zodat de verbouwingsactiviteiten om in dit gedeelte een woonkamer en woonkeuken te realiseren daar konden beginnen. De verbouwing heeft

veel tijd en aandacht gekregen. Zoals de bewoners zelf zeggen 'beetje bij beetje en stukkie voor stukkie'. In de eerste jaren was de stolp een plek waar toevallig langswaaiende gasten een tijdelijk onderdak vonden. De vijf kinderen - met vrienden - hadden alle ruimte om elkaar te ontmoeten in deze 'Zoete Inval stolp'.

Het interieur

In dit pand is tijdens de bouw in 1859 goed gebruik gemaakt van de originele onderdelen van de 17^e eeuwse boerderij die er tot dat jaartal had gestaan en deze stolp is dan ook

k i j k e r

een toonbeeld van de klassieke stijl. De lange gang die tussen het gehele vroegere woongedeelte en het vroegere agrarische gedeelte loopt, bezit de origineel beschilderde, houten wanddelen. De huidige werkkamer in het vroegere woongedeelte is in beige-tinten geschilderd. De heer des huizes noemt dit de 'koffie verkeerd kleuren'. Als bijzonder element zijn hier de binnenluiken nog aanwezig en functioneel. Deze werkkamer heeft een mooie, klassieke sfeer.

De woonkeuken in de vroegere korte en lange regel biedt uitzicht over de Beemsterpolder en heeft een prachtige vuurplaats. Het vierkant is geheel open naar de nok. Vanuit het vierkant leidt een open trap naar de bovenverdieping. Het dak is volkomen geïsoleerd en de bovenverdieping is verdeeld in vier vertrekken: een werkkamer, een archief, een vergaderruimte en een entresol.

Astrid van Seijen

Boersen Bliksembeveiliging

U wilt bij onweer toch óók relaxed wonen?

- Bliksembeveiliging
- Overspanningsbeveiliging
- Aarding
- Inspectie

Molenveld 4a 1777 HP Hippolytushoef tel. (0227) 594640 fax. (0227) 594641
E-mail: info@boersen.nl Internet: www.boersen.nl

**STEENHANDEL
MARTIEN MOL BV**
Tel. 072 - 5091707 Fax 072-5095825
Postbus 60 - 1870 AB - Schoorl

- groothandel in oude bouwmaterialen
- in- en verkoop gebruikte straatstenen
- gebikte metselsteen - dakpannen - plavuizen
- wandtegeltjes - ijzerwerk - hekwerk - enz.
 - schouwen en oud sanitair

OPSLAG:

Zijperweg 20, industrieterrein Lagedijk
Schagen
Tel. 0224 - 215235

Bouwbedrijf A. PRONK B.V.

Oostwal 128, 1749 XP WARMENHUIZEN
tel. 0226 - 391374 fax 0226 - 392032
www.pronkbouw.nl info@pronkbouw.nl

*nieuwbouw - verbouw
onderhoud - restauratie*

Vakgroep
Restauratie

AGRITEAM

MAKELAARS

TE KOOP

Sijbekarspel, Westerstraat 55

Stolpboerderij "De Postgalei". Monumentale stolpboerderij met dwarseind. Het betreft een fraaie grote stolp die thans nog agrarisch in gebruik is. De koeien staan nog op de lange regel. Het is een rijksmonument en verkeert in een goede staat van onderhoud. Twee gevels zijn voorzien van een mooie snijvoeg en de rieten kap is van recente datum. Op de voorgevel staat een mooie ronde schoorsteen. Dit is een object dat u de mogelijkheid biedt om tot een volledige nieuwe inrichting te komen naar eigen inzicht. De kavel grootte is circa 5.000 m². Wonen in een rustige, landelijke omgeving en toch op slechts 40 minuten afstand van Amsterdam.

Rijksmonument, biedt gunstige fiscale mogelijkheden.

Vraagprijs € 640.000,- k.k.

*Wij wensen u prettige kerstdagen
en een voorspoedig 2006*

Agriteam Noord-Holland
Zandwerven 56, 1715 KM Spanbroek
tel: 0226 355205, spanbroek@agriteam.nl
WWW.AGRITEAM.NL

*Voor verantwoord
tweede gebruik
van uw stolp*

Architectenburo Cornelis de Jong bna vof

Middenweg 189, 1462 HM Middenbeemster
telefoon 0299 681407, fax 0299 683473
e-mail abcdj@xs4all.nl, website www.abcdj.nl

Ruim Zicht

BOERDERIJEN ONDER HET ZAND
VAN AMSTERDAM NIEUW WEST

Marja van der Veldt

€ 18,50

ISBN 90 71123 65 0

Stichting Uitgeverij Noord-Holland
Postbus 40, 1520 AA Wormerveer, tel. 075 647 65 07

KWANTES MAKELAARDIJ CV DE SLEUTEL TOT AGRARISCH BEZIT

- Aan- en verkoop van bedrijven en land
- Aan- en verkoop buitengewoon en particulier onroerend goed
- Ontheffing
- Pachtzaken
- Melkquotum
- Agrarische taxaties
- Financierings- en verbouwingstaxaties
- Advies en begeleiding bij emigratie (Interfarms Emigratieservice)
- Specialist in Buiten Wonen

Bezoek ook onze site www.kwantesmakelaardij.nl voor ons volledige aanbod.
Middenweg 9 • Andijk • (0228) 59 22 44 • www.kwantesmakelaardij.nl

DEELNEMER INTERFARMS EMIGRATIESERVICE

NIEUWE UITGAVE VAN

de stolp te kijk

J.J. SCHILSTRA L. BRANDTS BUYS C. DE JONG

PRIJS 19.50

ISBN 90-71123-78-2

STICHTING UITGEVERIJ NOORD-HOLLAND

T 075 647 65 07 F 075 647 67 11

WWW.UITGEVERIJ-NOORD-HOLLAND.NL

FAMILIE BOUWT STIJLVOLLE NIEUWE WOONSTOLP

Aan de dorpsstraat in Benningbroek, ter plaatse de dr. De Vriestraat, hebben de families Burrei en Vlaar op nummer 33 a en b een opmerkelijk bouwproject afgerond. Een werkelijk stijlvolle en gedeelde nieuwbouwstolp verrees op de plek van de voormalige (nood-)locatie van de Petruskerk: de Petrushoeve. Alles aan het exterieur van deze piksplinter-nieuwe stolp klopt zodanig, dat het lijkt alsof hij origineel is en hier altijd heeft gestaan. Elke passant maakt daar in deze zin wel opmerkingen over.

Dubbele bewoning

De streekeigen, sterke en ongeëvenaarde vorm van de stolp is een gekende bron van inspiratie voor nieuwbouw, maar wordt met sterk wisselend succes uitgevoerd. In Benningbroek staat tegenwoordig een schoolvoorbeeld van hoe een nieuwe woonstolp qua vorm en stijl passend in het landschap teruggebouwd kan worden. De Boerderijstichting durft zelfs te spreken van een moderne aanwinst voor het authentieke West-Friese dorpsbeeld ter plaatse. Wat ligt aan een dergelijk succes ten grondslag? We vroegen het de initiatiefnemers zelf.

Marcel Burrei en Cunera Vlaar zijn zeer uitgesproken: "We wisten precies wat we wilden, maar ook precies wat we niet wilden. We komen beiden uit dit dorp, zijn praktisch ingesteld en hebben een gezamenlijke liefde voor het boerenleven, het platteland en voor de stolp. Samen bewoonden we al een stolp in Bobeldijk." Marcel werkte van jongs af aan op een boerderij en Cunera is aan de overkant van de weg in een stolp geboren. Haar ouders (Nico en Annie Vlaar) kochten deze bouwkaavel toen de stolpboerderij ('Cunerahoeve') met nieuwe loopstal ('Het koeienhuis') overging naar de oudste zoon. Uiteindelijk kwamen ze op het idee om hier samen een nieuwe stolp met een dubbele woonfunctie te realiseren. Ze vroegen én kregen toestemming van de gemeente (Noorder Koggenland), die juist een stimulerend beleid voor stolpbehoud via onder andere dubbele bewoning ontwikkelde.

Verhoudingen

Toen begon het gepuzzel, want hoe krijg je wat je wilt. Volgens Marcel en Cunera is het van groot belang te zoeken naar partners die je wensen begrijpen en kunnen vertalen.

Vervolg op pagina 15

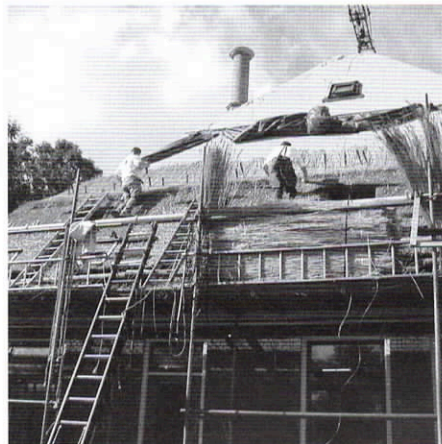
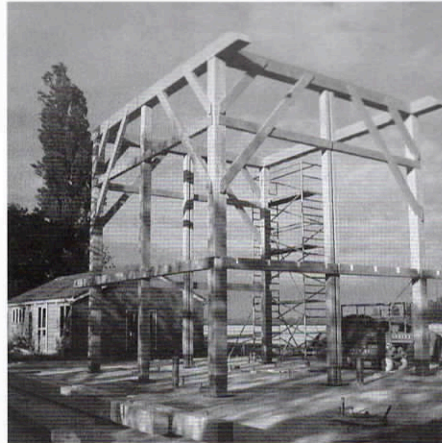

Foto boven: de vierkantsconstructie is opgericht.

Foto onder: het rieten dak wordt gelegd; de ronde schoorsteen is al aangebracht.

Foto boven: woongedeelte met schouw.

Foto onder: het woongedeelte in de vorm van koestelstructuur met lage wand.

FOTO'S: MARCEL BURREI

stolpenwinkel
BOERDERIJSTICHTING

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Ik bestel hierbij: (alle bestellingen inclusief verzendkosten)

... ex. boek *De Stolp te Kijk* à € 19,50

... ex. boek *'Ruim Zicht'* à € 18,50

... ex. boek *Landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier* à € 65,-

... ex. Fietskaart *Beemster-De Rijkp-Zeevang* à € 2,50

... ex. videoband *Stolp in Zicht* à € 16,-

... ex. dvd *Stolp in Zicht* à € 24,-

Bij de bestelling wordt een acceptgiro bijgeleverd.

Uw bestelling wordt zo snel mogelijk uitgevoerd, echter kunnen wij geen vastgestelde levertijd garanderen.

Uitknippen en in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Secretariaat Boerderijstichting Noord-Holland, Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.
Per fax bestellen: 072- 581 68 87; per e-mail: stolpen@xs4all.nl

De juiste koers naar succes.

Als stuurman bepaal je zelf je koers. Maar je weet ook dat het soms beter is om te overleggen. Twee weten nu eenmaal meer dan één. Als je de ambitie hebt om een eigen bedrijf te starten, interesse hebt in beleggen, of vragen hebt over andere bankzaken, maak dan eens een afspraak met een van onze adviseurs. Wij helpen u graag bij het uitzetten van de juiste koers. Bel voor meer informatie 0900-0024 (lokaal tarief).

Meer mogelijk maken **ABN-AMRO**

Sfeer van
Weijntjes

HANG- EN SLUITWERK
WEIJNTJES
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Amsterdam Centrum - Amsterdam Z.O. - Utrecht
Naarden - De Bosch - e-mail info@weijntjes.nl
Tel: 020 - 3113646 - Internet: www.weijntjes.nl

Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.

- nieuwbouw
- verbouw
- renovatie
- onderhoud
- houtskeletbouw
- machinale houtbewerking
- kozijnenspuiterij

NVOB

Nederlands Verbond
van Ondernemers
in de Bouwverhoud

Volger 45, 1483 GA De Rijp tel: 0299 673487 fax: 0299 674626 www.duinmaijer.nl

**SCHILDERSBEDRIJF
VAN BENSCHOP**

schilderen - behangen - beglazen - kleuradviezen - decoraties - onderhoudsschema's - klein onderhoud

DE VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Uw kostbare stolpboerderij wordt door ons deskundig en k(l)eurig verzorgd!

Kerkstraat 40
1687 AS WOGNUM
www.deverffraaiier.nl

0229 - 575 243
0622 - 799 263
info@vanbenschop.nl

MAATWERK IN:

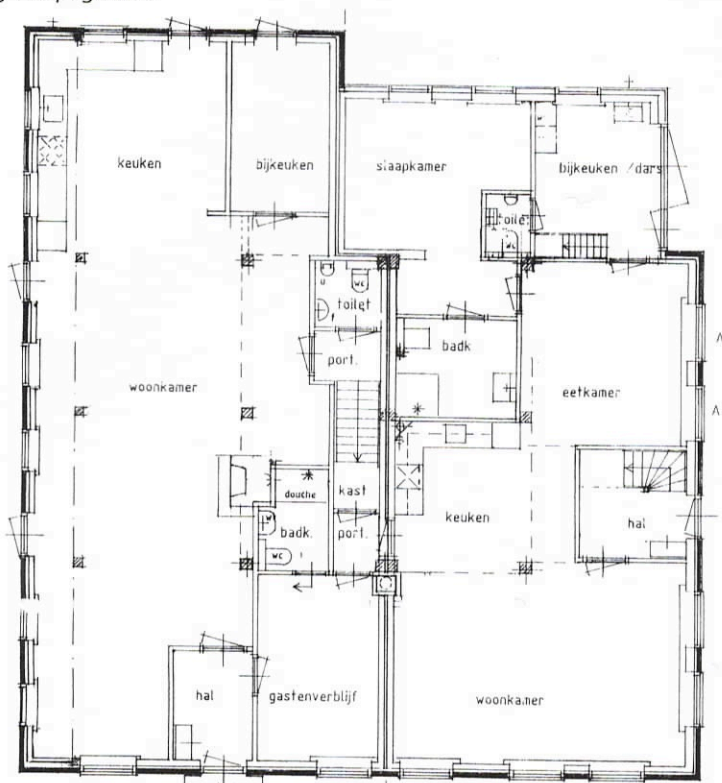
**KOZIJNEN
RAMEN
DEUREN
TRAPPEN
LIJSTWERK**

Visser Hraam

Tel. (075) 617 79 84, Zaandam

Vervolg van pagina 13

TEKENING: GERRIT HARTOG

Begane grond; de twee helften zijn gescheiden door een tussenmuur.

De architect speelt daarbij een sleutelrol. Hij moet kennis hebben van traditionele boerderijbouw en van vigerende bouwvoorschriften. Bovendien moet hij de wensen kunnen visualiseren in een ontwerp en vertalen naar een bouwplan. Hun keuze voor architect Gerrit Hartog was een gelukkige. Volgens hen is hij in staat geweest het ontwerp gaande weg aan te passen aan de steeds veranderende inzichten en keuzes. Wat betekent de keuze voor bijvoorbeeld betonbouw of houtskeletbouw voor het ontwerp en de indeling. En net zo belangrijk: voor de kosten! De deskundigheid van Hartog bleek het meest uit de manier waarop hij in staat is geweest om op basis van de plattegrond van een traditioneel ingedeelde stolpboerderij met vierkant, dars en stallen op lange en korte regel, een totaal nieuwe indeling te creëren voor een stolp met een dubbele woonfunctie. Hartog vond dat een voordeel, want daardoor kon de grondmaat groot blijven. In dit geval 16 bij 18 meter. Volgens hem de voorwaarde voor een uiteindelijk goede vorm en juiste verhoudingen. Om het karakter van de traditionele indeling ook binnen te behouden was door de dwingende voorschriften van het bouwbesluit een hele uitdaging. De inpassing van deuren, ramen, plafondhoogte, lichtinval en brandwerendheid is uiteindelijk smaakvol opgelost met behoud van het zicht op de houtconstructie en het toepassen grote, logische ruimten met rustige kleuraccenten in

blank, grijs en blauw. Beide woonhelften hebben hun eigen sfeer, maar de buitenkant is ongedeeld, hetgeen het totale karakter van het exterieur 200% ten goede komt. Aannemingsbedrijf Wit uit Wognum was de hoofdaannemer. De nieuwbouwstolp aan de dr. De Vriesstraat 33 a en b is wat de Boerderijstichting betreft een geslaagd en uiterst fraai staaltje van vierkantdeling met meerwaarde voor heel Benningbroek.

Oog voor detail

Het uiteindelijk gerealiseerde model is dat van een zogenaamde gekeerde West-Friese stolp, met de darsdeuren prominent in de zijgevel,

Trots naast de eerste steen.

goed te zien vanaf de dorpsweg. De voor- en zijgevels zijn bijzonder evenwichtig in het ritme van ramen en deuren. De detaillering ademt de sfeer van een 19^e eeuwse stolpboerderij. Een rustig ogende bakstenen gevel met opgemetselde pilaren, zogenaamde risalieten, een brede en rustig gedecoreerde kroonlijst, rustieke T-ramen voor en kruiskozijs opzij, een 13 meter hoog rietgedekt dak (schroefdakconstructie i.v.m. gunstige brandverzekeringspremie!) met een dakspiegel in ojiefmotief en een fraai uitgevoerde, elegante dakkapel, zo kenmerkend voor dit dorp. Het kruisverband van vechtformaat bakstenen verraadt het oog voor detail en de liefde voor de stolp van de families Burrel, Vlaar en van de architect. Juist dit formaat steen, iets kleiner dan het gebruikelijke waalformaat, past vele malen beter en na meerdere keren meten en rekenen feitelijk exact in dit uit pure voorkeur gekozen, bijzondere metselverband. Het zelfde geldt voor die twee kleine dakramen die precies op de plek van het authentieke kistgat (ventilatiegat) zitten! "Als je het doet, moet je het goed doen", beamen beide families niet zonder trots. Voor aspirant-bouwers van nieuwbouwstolpen hebben ze een tip: Weet wat je wil, verdiep je in de landelijke bouwkunst, kijk goed naar de omgeving, zoek vakbekwame partners, zorg voor een gedetailleerd bestek en voor controle tijdens de bouw.

"Nu het klaar is genieten we ervan, we zitten voor de winter lekker warm en alles is in zo'n nieuwe stolp heerlijk winddicht." Buurvrouw Annie die met haar man Nico (de ouders van Cunera) de andere helft bewoont, is niet minder blij met haar nieuwe woonstee-stolp. Die door de indeling van de dars (met op zolder de tuigenkast), keuken en voorkamer de sfeer ademt van een stolp die er al 100 jaar staat; ook al door het meegebrachte meubilair uit de stolp aan de overkant. Aardig detail is hier de schuin geplaatste sober-deftige schouw. ▲

Als of de stolp er al 100 winters lang staat.

BOER EN BOERDERIJ

Buiten koud, binnen warm
 Dampende koeienlijven
 In strak gelid,
 De staarten aan een touwtje.
 Zo nu en dan
 Loeide er een
 Voor mijn gevoel
 Altijd klagelijk.
 Mijn oom
 Stapte er gedachteloos tussen
 Om te voeren
 En te melken.
 Ik durfde niet,

Sprong verschrikt opzij
 Als de staart omhoog ging.
 Mijn oom is dood
 De koeien zijn gegaan,
 Ik weet niet waarheen.
 De geur
 En de warmte
 Zijn verdwenen
 Alleen de lege stallen resten.
 Mijn tante verkocht,
 Het achterdeel
 Werde woonkamer,
 De grup,
 Altijd al een nekkenbreker,
 Verdween.

Isolerend riet
 Werde isolerende dakplaat,
 Dakvensters rondom.
 De klompen gingen
 Op de vuilcontainer.
 Er kwam een nieuwe herenboer
 Meer heer
 Dan boer.
 Alleen het uitzicht
 Op het grasland rondom
 Bleef hetzelfde.
 De boer is dood,
 Lang leve zijn boerderij.

Jaap van der Veen

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

De Roskamsluis in de ringvaart van de **HEER-HUGOWAARD** bij Noord-Scharwoude blijkt haar naam te danken aan een stolp. Boerderij De Roskam is gesloopt in 1911.

Je willen aansluiten bij de Stichting Hotel De Boerenkamer om een hotel-pensie te beginnen, maar geen stolp hebben. Over dit probleem in **SPIJKERBOOR** is overleg gaande.

Stichting Hotel De Boerenkamer proeft op een informatie-avond in **SCHAGEN** veel belangstelling in de noordelijke regio's voor het project 'boerenkamer'.

Wat na een brand rest van een stolp in **BOVENKARSPEL** heeft de status van rijksmonument verloren. Daardoor kan de de eigenaar

een sloopvergunning verkrijgen (zie onze 'rode dakpan-actie' in Nieuwsbrief 41).

De **Korenschoof** in **STOMPETOREN** dateert van 1904. Er is groot onderhoud aan uitgevoerd, zoals vele voorbijgangers zagen. De eigenaar: "Nu kan de stolp er weer een tijdje tegen."

De naam **Waiboer** is nauw verbonden aan veel boerderijen, vooral in de **ZIJEPE** en de **Anna Paulownapolder**. Dit blijkt uit een prachtig boek over de familie in de periode 1600-2005.

Stolp De Grebbe haakt in op een nieuw initiatief: een verlichte boerderijenroute op **WIERINGEN** en in de **Wieringermeer**. Romantisch toeren in november, aan de hand van een informatief boekje.

Het blijft een bijzondere gebeurtenis: de herbouw - in **ZUIDOOSTBEEMSTER** - van een stolp in authentieke stijl. Gepaste nieuwbouw rond het oude vierkant werd verkozen boven opknappen.

Negen stolpen zijn voorgedragen voor plaatsing op de nieuwe gemeentelijke monumentenlijst van **WORMERLAND**. Een nadere beoordeling volgt aan de hand van een fiks aantal criteria.

Stolp De Sapmeer in **GRAFT** ontsnapt aan grote waterschade. De gelijknamige polder was bijna ondergelopen na overvloedige regenval. Op het nippertje kon een dijkdoorbraak worden voorkomen. ▲

Nieuwsbrief nr. 44 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', december 2005/januari 2006.

Secretariaat: Schapenlaan 20,
 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 581 68 88
 (ma t/m vr 10-13 uur), fax 072 - 581 68 87
 e-mail: stolpen@xs4all.nl
 website: www.boerderijenstichting.nl

Giro 338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Bergen NH.

Redactie: Mart Groentjes en
 Willem Messchaert

Grafische verzorging en advertenties:
 Carla Buijsman,
 ipsb b.v., Zwaag (0229 - 27 27 00)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 2.300 exemplaren

De nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

Het bestuur van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

Evert Vermeer (voorzitter)
 Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
 Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
 Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert (perscontacten, vierkantdeling) Stierop 1, 1911 NG Uitgeest

Albert Bolt, Rijsenhout
 Joop van Diepen, Oosterblokker
 Sander Douma, Schermerhorn
 Wim Schermerhorn, Grootschermer
 Astrid van Seijen, Driehuizen
 Piet Verhoeven, Heerhugowaard
 Noud de Vreeze, Alkmaar
 Anneke Zandt, Twick

De adviseringscommissie:

Sander Douma, Allet Geertman (boerenerven) en
 ing. Pieter J. Pretz (secretaris).

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' uit te brengen. Voor een dergelijk (eerste) advies wordt een bijdrage van € 70,- in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan de secretaris van de adviseringscommissie: ing. Pieter J. Pretz, Kanaaldijk 142, 1831 BA Koedijk. Telefonisch dagelijks bereikbaar van 10-16 uur: 072 - 562 47 05.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 15,- per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door!
- Bij acceptgirokaart-overschrijving graag uw naam en adres vermelden.